

Tornionlaakson neuvoston kannanotto koskien Suomen ja Ruotsin sekä Suomen ja Norjan välisellä maarajalla olevia paikallisia rajayhteisöjä sekä Tornionlaakson asemaa erityisalueena, jossa raja pysyy auki myös mahdollisissa poikkeustilanteissa

Jakelu;
Valtioneuvosto
Pääministeri Sanna Marinin hallitus
Sisäministeriö
Ulkoministeriö

Viitaten Valtioneuvoston periaatepäätökseen VNK/2020/114 11.9.2020

3. Uusi testaukseen perustuva toimintamalli rajaliikenteessä

- Työssäkäynti ja muu rajayhteisöjen päivittäinen kanssakäynti mahdollistetaan pohjoisella maarajalla sekä Viron ja Ruotsin lautta- ja lentoliikenteessä ilman testaustodistusta ja karanteenia alueellisen tautitilanteen ollessa suurin piirtein toisiaan vastaava edellä todetusta raja-arvosta riippumatta. Muiden matkustajien osalta terveysviranomaiset tekisivät riskiarvion perusteella kohdennettuja tarkastuksia ja testauksia.

sekä vastaukseen kirjalliseen kysymykseen Tornionlaakson rajapassista KKV 597/2020 vp

- Viimeisimmän voimassa olevan päätöksen yhteydessä Rajavartiolaitoksen ohjeistusta on tarkennettu siten, että sallittuna välttämättömänä maahantulon perusteena pidetään myös liikennettä Suomen ja Ruotsin sekä Suomen ja Norjan välisellä maarajalla paikallisten rajayhteisöjen välillä.
- Tarvittaessa rajayhteisön määritelmää tullaan edelleen tarkentamaan ja selventämään valvonnassa tehtyjen havaintojen mukaisesti.
- Hallitus näkee Tornionlaakson neuvoston tekemän esityksen erillisestä paikallisen väestön rajapassista soveltuvien osin harkittavana asiana. Asian valmistelussa on kuitenkin huomioitava vaadittava aika, kustannukset sekä hallinnollinen työ ennen kuin asuinpaikkatodistus olisi käytössä. Hallituksen tavoitteena on toimia Ruotsin vastaisella rajalla mahdollisimman vähin rajoituksin tilanteessa, jossa rajoituksia ei voida epidemiologisista syistä johtuen kokonaan poistaa.

Helsingissä 9.9.2020

Sisäministeri Maria Ohisalo

Tornionlaakson Neuvosto esittää, että hallitus päätöksenteossaan ottaa huomioon seuraavat asiat

Tornionlaakson Neuvosto on huolissaan alustavista suunnitelmista sulkea pohjoinen maaraja Suomen ja Ruotsin ja Suomen ja Norjan välillä uudelleen. Tätä ei tule tehdä, sillä Tornionlaakson alueella ei ole tartuntoja, ja maarajan sulkeminen on haitaksi elinkeinoelämälle ja ihmisten normaalille kanssakäymiselle. Jatkossa pohjoisella maarajalla tulee tarkastella ainoastaan Norrbottenin ja Troms-Finnmarkin läänien lukuja, joissa tautitilanne on hyvin samankaltainen Suomen Lapin läänin kanssa.

Hallitus ja ministeriöt ovat ottaneet Tornionlaakson erityistilanteen ja valtakunnan rajan kolmella puolella olevien asukkaiden erittäin vaikean tilanteen huomioon, ja halunnut vallitsevasta tilanteesta huolimatta helpottaa raja-alueiden asukkaiden arkea. Tornionlaakson alueen paikallisina asiantuntijoina olemme velvollisia tuomaan

esiin, että tämänhetkinen "rajayhteisö"-määritelmä on liian suppea nykyisessä muodossa. Nykyistä rajausta on ollut erittäin vaikea käytännössä toteuttaa ja se on asettanut osan rajakuntien asukkaista eriarvoiseen asemaan.

Viitaten vastaukseen kirjalliseen kysymykseen KKV 597/2020 vp Tornionlaakson rajapassista, jossa todetaan, että tarvittaessa rajayhteisön määritelmää tullaan edelleen tarkentamaan ja selventämään valvonnassa tehtyjen havaintojen mukaisesti. Esitämme, että rajat noudattelevat Tornionlaakson Neuvoston toiminta-alueita, jolloin rajayhteisön rajaksi muodostuvat rajakunnat, poikkeuksena kuntarajoissa voi olla Kiirunan kunta, josta eniten rajat ylittävää toimintaa on Karesuandon ja Vittangin kylien alueella.

Tornionlaakson Neuvoston jäsenkunnat ovat:

Suomesta; Tornio, Ylitornio, Pello, Kolari, Muonio, Enontekiö

Ruotsista; Haparanda, Övertorneå, Pajala, Kirunan kunnasta Vittangin ja Karesuandon alueet

Norjasta; Storfjord eli Omasvuono, Kåfjord eli Kaivuono, Nordreisa eli Raisi.

Tornionlaakson Neuvosto esittää myös, että mikäli tulevaisuudessa tulee tarve vastaavanlaisille rajoituksille, tulee Tornionlaakso huomioida maiden välisissä neuvotteluissa ja sopimuksissa erityisalueena, jossa pohjoinen maaraja Ruotsiin ja Norjaan pysyy avoinna myös mahdollisten uusien poikkeustilanteiden aikana.

Juridinen perustelu rajayhteisö-määritelmän laajentamiseksi koskemaan rajakuntia

Pohjoismainen verosopimus (SopS 26/1997), https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/49150/rajankavijan_verotu/ jossa määritellään seuraavat rajakunnat

Suomen ja Ruotsin rajakunnat	Suomen ja Norjan rajakunnat
Enontekiö, Kolari, Muonio, Pello, Tornio, Ylitornio	Enontekiö, Inari, Utsjoki
Haparanda, Kiruna, Pajala, Övertorneå	Karasjok, Kautokeino, Kåfjord, Nesseby, Nordreisa, Storfjord, Sör-Varanger, Tana

Tornionlaakson Neuvoston hallituksen puolesta
24.9.2020

Eero Ylitalo
hallituksen puheenjohtaja

Tuula Ajanki
toiminnanjohtaja